

Επίσημη Εφημερίδα C 179

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

55ο έτος
20 Ιουνίου 2012

Ανακοίνωση αριθ.

Περιεχόμενα

Σελίδα

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

2012/C 179/01

Γνώμη αριθ. 4/2012 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής για την αξιολόγηση των οικονομικών της Ένωσης βάσει των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 318 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1

EL

Τιμή:
3 EUR

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΓΝΩΜΗ αριθ. 4/2012

σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής για την αξιολόγηση των οικονομικών της Ένωσης βάσει των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 318 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(2012/C 179/01)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τον Φεβρουάριο του 2012, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την αξιολόγηση των οικονομικών της Ένωσης βασιζόμενη στα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί ⁽¹⁾ (στο εξής «έκθεση αξιολόγησης»). Η Επιτροπή υποχρεούται, βάσει της Συνθήκης, να καταρτίζει την εν λόγω έκθεση αξιολόγησης, η οποία αποτελεί μέρος των αποδεικτικών στοιχείων βάσει των οποίων το Κοινοβούλιο χορηγεί ετησίως απαλλαγή στην Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού ⁽²⁾.

2. Όσον αφορά τις συγκεκριμένες προθέσεις του νομοθέτη, στην απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή για το 2009 του Μαΐου 2011, το Κοινοβούλιο ανέφερε ότι:

«πιστεύει ότι η έκθεση αξιολόγησης πρέπει να συντάσσεται έτσι ώστε να είναι σαφής και διαφανής η σχέση ανάμεσα στους βασικούς δείκτες επίδοσης, η νομική/πολιτική τους βάση, το ποσό των δαπανών και τα επιτευχθέντα αποτελέσματα ⁽³⁾».

Στο ίδιο έγγραφο, το Κοινοβούλιο τόνισε επίσης ότι η εμπιστοσύνη του κοινού στον προϋπολογισμό της Ένωσης εξαρτάται εξίσου από την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και από τη νομιμότητα και την κανονικότητα, καθώς και την αξιοπιστία των λογαριασμών. Στο πλαίσιο αυτό, το Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να «προβεί σε ανασκόπηση των συστημάτων της για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων δαπανών για να αποτιμήσει κατά πόσον παρέχουν προστιθέμενη αξία, συνιστούν αξιοποίηση του χρήματος και επιτυγχάνουν τους στόχους για τους οποίους έχουν θεσπισθεί» ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2012) 40 τελικό.

⁽²⁾ Άρθρα 318 και 319 της ΣΛΕΕ.

⁽³⁾ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Μαΐου 2011, σχετικά με την απαλλαγή για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2009, Τμήμα III - Επιτροπή (SEC(2010)0963 - C7-0211/2010 - 2010/2142(DEC)), σημείο 200.

⁽⁴⁾ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Μαΐου 2011, σχετικά με την απαλλαγή για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2009, Τμήμα III - Επιτροπή (SEC(2010)0963 - C7-0211/2010 - 2010/2142(DEC)), σημεία 71 και 72.

3. Η παρούσα γνώμη αποτελεί απόρροια της πρόσκλησης που απηύθυνε το Κοινοβούλιο προς το Συνέδριο να εκφράσει τη γνώμη του επί της έκθεσης αξιολόγησης ⁽⁵⁾. Ωστόσο, δεδομένου του προκαταρκτικού χαρακτήρα της πρώτης έκθεσης αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συνέδριο δεν προτίθεται να διατυπώσει λεπτομερείς παρατηρήσεις επί του περιεχομένου της έκθεσης.

Η άποψη του Συνεδρίου σχετικά με την πρώτη έκθεση αξιολόγησης και την μελλοντική εξέλιξή της

4. Η πρώτη έκθεση αξιολόγησης είναι αόριστη, στερείται ουσιαστικού περιεχομένου και, συνεπώς, η προστιθέμενη αξία της είναι περιορισμένη. Είναι προφανές ⁽⁶⁾ ότι η Επιτροπή δεν έχει σχηματίσει ακόμη σαφή εικόνα για το πώς θα επιτελέσει το καθήκον που της αναθέτει η Συνθήκη. Η Επιτροπή δηλώνει ότι εξετάζει πώς θα μπορούσε να διαμορφωθεί το περιεχόμενο της έκθεσης και ότι θα λάβει υπόψη τις απόψεις που ενδεχομένως θα διατυπώσουν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Το Συνέδριο θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν πρέπει να περιοριστεί σε αυτό, αλλά να πραγματοποιήσει ουσιαστικές διαβουλεύσεις με τα δύο αυτά θεσμικά όργανα.

5. Το Συνέδριο θεωρεί ότι η έκθεση αξιολόγησης μπορεί να συνεισφέρει στην ενίσχυση της υποχρέωσης λογοδοσίας της Επιτροπής προς την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή και, κατ' επέκταση, προς τους πολίτες της Ένωσης. Ωστόσο, προκειμένου αυτό να πραγματοποιηθεί αποτελεσματικά, η Επιτροπή οφείλει να επανεξετάσει τον σκοπό, την εμβέλεια και τον χρόνο δημοσίευσης της έκθεσης αξιολόγησης. Οι πτυχές αυτές αναπτύσσονται διεξοδικότερα στα σημεία που ακολουθούν.

Σκοπός και περιεχόμενο

6. Η υποχρέωση κατάρτισης έκθεσης αξιολόγησης που προβλέπει η Συνθήκη αποτελεί ένα περαιτέρω βήμα προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης επικέντρωσης των συστημάτων υποβολής εκθέσεων και λογοδοσίας στην επίτευξη αποτελεσμάτων, και όχι απλώς στη συμμόρφωση με τους κανόνες. Ο νομοθέτης επιθυμεί να γνωρίζει

⁽⁵⁾ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Μαΐου 2011, σχετικά με την απαλλαγή για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2009, Τμήμα III - Επιτροπή (SEC(2010)0963 - C7-0211/2010 - 2010/2142(DEC)), σημείο 201.

⁽⁶⁾ Βλέπε, παραδείγματος χάριν, τις δύο τελευταίες παραγράφους στη σελίδα 19 της έκθεσης της Επιτροπής COM(2012) 40 τελικό.

εάν οι δαπάνες της Ένωσης έχουν πράγματι αντίκτυπο. Στις ειδικές εκθέσεις και τις γνώμες του Συνεδρίου επισημαίνεται τακτικά ότι ο σχεδιασμός των συστημάτων της Επιτροπής υστερεί στον τομέα αυτό.

7. Όσον αφορά τα επιτεύγματα, μπορούν να αντληθούν στοιχεία από διάφορες πηγές. Στην έκθεση αξιολόγησης απαριθμούνται ορισμένες από αυτές: επιμέρους αξιολογήσεις ειδικών προγραμμάτων, εκτιμήσεις αντικτύπου, ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων, η συγκεκριμένη έκθεση, δηλώσεις δραστηριοτήτων, η έκθεση για τη συνέχεια που δόθηκε στο ψήφισμα για τη χορήγηση απαλλαγής, στις οποίες μπορούν να προστεθούν οι ειδικές εκθέσεις του Συνεδρίου. Ωστόσο, οι διαφορετικές αυτές πηγές στοιχείων δεν συνδυάζονται κατά συνεκτικό τρόπο και πολύ συχνά επικεντρώνονται στα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο ήδη ολοκληρωθέντων πολυετών προγραμμάτων, όταν πλέον δεν υπάρχουν χρονικά περιθώρια προσαρμογής του τρόπου υλοποίησής τους προκειμένου να αυξηθεί ο αντίκτυπός τους.

8. Στην έκθεση αξιολόγησης επισημαίνεται ότι η φύση των δαπανών της Ένωσης δεν προσφέρεται για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σε ετήσια βάση (7). Μολονότι αυτό αληθεύει, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης των εκθέσεων όσον αφορά την πιθανότητα επίτευξης πιο μακροπρόθεσμων στόχων. Η έκθεση αξιολόγησης αποτελεί ευκαιρία αντιμετώπισης του ζητήματος αυτού.

9. Στο πλαίσιο αυτό, το Συνέδριο συνιστά να αποτελέσει η έκθεση αξιολόγησης την αφετηρία για την επανεξέταση από πλευράς της Επιτροπής των συστημάτων υποβολής εκθέσεων και λογοδοσίας που εφαρμόζει. Στην έκθεση αξιολόγησης που δημοσίευσε, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το ισχύον σύστημα των σχετικά σποραδικών αξιολογήσεων προγραμμάτων δεν προσφέρεται για την πραγματοποίηση ετήσιας ανάλυσης των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων (8). Το Συνέδριο συμφωνεί και θεωρεί ότι, στο μέλλον, οι αξιολογήσεις πρέπει να αποτελούν τμήμα μόνον της βάσης τεκμηρίωσης της εν λόγω έκθεσης.

10. Προκειμένου η έκθεση αξιολόγησης να καλύπτει τις ανάγκες που περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία και να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες της αρμόδιας για τη χορήγηση απαλλαγής αρχής, απαιτείται η θέσπιση ορισμένων διαφορετικών –αν και όχι απαραίτητως πρόσθετων– ρυθμίσεων για την υποβολή εκθέσεων, οι οποίες θα αποσκοπούν στην παροχή στην αρμόδια για τη χορήγηση απαλλαγής αρχή και σε άλλους ενδιαφερόμενους των πληροφοριακών στοιχείων που χρειάζονται σε σχέση με τα επιτευχθέντα αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, εντός των ορίων των διαθεσίμων πόρων, οφείλει να αρχίσει να ενσωματώνει συστηματικά στα πολυετή προγράμμά της δείκτες επιδόσεων και στόχους –ορόσημα που θα της παρέχουν τη δυνατότητα να αξιολογεί σε βασικά ενδιάμεσα σημεία κατά πόσο είναι πιθανό να επιτευχθούν οι καθορισθέντες στόχοι και ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος (9). Αυτό θα αποτελούσε ένα περαιτέρω βήμα προς την κατεύθυνση της μέτρησης της αποτελεσματικότητας. Οι διαβουλεύσεις που αναφέρονται στο σημείο 4 ανωτέρω θα παρείχαν επίσης στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αξιολογήσει τις προσδοκίες όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων για την οικονομία και την αποδοτικότητα.

11. Το Συνέδριο έχει δημοσιεύσει γνώμες σχετικά με τις προτάσεις κανονισμών της Επιτροπής που διέπουν δύο βασικούς τομείς δαπανών της Ένωσης, τους τομείς της συνοχής και της γεωργίας, για την περίοδο 2014-2020 (10). Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το Συνέδριο επέστησε την προσοχή στην παράλειψη της Επιτροπής να θέσει στόχους πολιτικής όσον αφορά τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα –ήτοι τι αποσκοπεί να επιτύχει η χρηματοδότηση της ΕΕ. Ελλείψει σαφών στόχων για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, θα εξακολουθήσει να είναι δυσχερές για την Επιτροπή να καταδεικνύει ότι οι δαπάνες της προσδίδουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και, συνεπώς, να παρέχει διασφάλιση για την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των δαπανών της.

12. Επιπλέον, η Επιτροπή πρέπει να δίδει ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιεί στις ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης που καταρτίζει, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που προέρχονται από τα κράτη μέλη. Όπως επισήμανε το Συνέδριο στο σημείο 39 της γνώμης αριθ. 7/2011 που δημοσίευσε (11):

«η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει τον βαθμό στον οποίο μπορεί να διασφαλίζεται ότι η ποιότητα των στοιχείων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη σχετικά με την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τις επιδόσεις των προγραμμάτων είναι αποδεκτού επιπέδου όσον αφορά τη συνάφεια, τη συγκρισιμότητα και την αξιοπιστία».

Εμβέλεια

13. Η έκθεση αξιολόγησης που υπέβαλε η Επιτροπή θεωρητικώς καλύπτει τα επιτεύγματα σε δύο τομείς πολιτικής, στον τομέα της Εκπαίδευσης και του πολιτισμού και στον τομέα της Έρευνας. Ωστόσο, η εμβέλεια της έκθεσης στην πραγματικότητα είναι ακόμη πιο περιορισμένη. Παραδείγματος χάριν, στην έκθεση αναφέρονται πέντε γενικοί στόχοι στον τομέα της Εκπαίδευσης και του πολιτισμού, αλλά παρέχονται αόριστα πληροφοριακά στοιχεία αξιολόγησης για τον τελευταίο μόνον από τους στόχους αυτούς, χωρίς να παρέχεται καμία εξήγηση για τον αποκλεισμό των τεσσάρων πρώτων στόχων από την ανάλυση.

14. Η Επιτροπή επισήμανε (12) ότι τυχόν απόπειρά της να καλύψει το σύνολο των χρηματοδοτούμενων από την Ένωση προγραμμάτων από έτος σε έτος θα εγκυμονούσε κίνδυνο κατάρτισης υπερβολικά εκτενών και μη στοχευμένων εκθέσεων. Πρόκειται για ένα από τα ζητήματα που θα μπορούσαν να μελετήσουν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σε συνεργασία με την Επιτροπή. Μεταξύ άλλων, θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί εάν η αξιολόγηση πρέπει να περιορίζεται μόνον στα αποτελέσματα, και επομένως στην αποτελεσματικότητα, ή εάν θα πρέπει να καλύπτει επίσης την οικονομία και την αποδοτικότητα. Η αξιολόγηση θα μπορούσε να είναι θεματική, ήτοι να καλύπτει τα ζητήματα διαχρονικά, ή να συνίσταται σε μια ευρύτερη ανάλυση των επιτευγμάτων της Επιτροπής κατά το τελευταίο έτος. Στο πλαίσιο κάθε τέτοιας εξέτασης πρέπει να ληφθεί υπόψη η χρησιμότητα των πληροφοριακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στην έκθεση αξιολόγησης για την ετήσια διαδικασία χορήγησης απαλλαγής.

(7) COM(2012) 40 τελικό, σ. 3, τρίτη και τέταρτη παράγραφος.

(8) COM(2012) 40 τελικό, σ. 19, πρώτη παράγραφος.

(9) Το Συνέδριο σημειώνει ότι ο νομοθέτης μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στη διασφάλιση της ένταξης στις προτάσεις της Επιτροπής στόχων «SMART» (στόχων ειδικών, μετρήσιμων, εφικτών, συναφών και χρονικά προσδιορισμένων), ώστε να καταστεί δυνατή η μέτρηση των επιδόσεων.

(10) Βλέπε επίσης: γνώμη αριθ. 7/2011, σημείο 10 (ΕΕ C 47 της 17.2.2012, σ. 1)· γνώμη αριθ. 1/2012, σημεία 8 και 151· επίσης, σημείο 8.54 της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ για το 2010 (ΕΕ C 326 της 10.11.2011, σ. 1).

(11) Μολονότι η γνώμη αυτή αφορούσε τα διαρθρωτικά ταμεία, η συγκεκριμένη παρατήρηση τυγχάνει εφαρμογής σε όλους τους τομείς επιμεριζόμενης διαχείρισης.

(12) COM(2012) 40 τελικό, σ. 4.

Χρόνος δημοσίευσης

15. Η έκθεση αξιολόγησης είναι ένα από τα έγγραφα τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 319 της ΣΛΕΕ, οφείλουν να εξετάζουν το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης απαλλαγής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δήλωσε ότι προτιμάται να την εγκρίνει στο εξής έως τα μέσα Νοεμβρίου κάθε έτους ⁽¹³⁾. Την ίδια περίοδο του έτους δημοσιεύεται η ετήσια έκθεση του Συνεδρίου. Ωστόσο, το Κοινοβούλιο ζήτησε ⁽¹⁴⁾ από το Συνέδριο να υποβάλλει τις παρατηρήσεις του επί της έκθεσης αξιολόγησης ταυτόχρονα με την ετήσια έκθεσή του. Προκειμένου αυτό να καταστεί δυνατό, το Συνέδριο θα έπρεπε να λαμβάνει το έγγραφο αυτό αρκετά νωρίτερα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

16. Η Επιτροπή δημοσίευσε την πρώτη ετήσια έκθεση αξιολόγησης, όπως απαιτεί το άρθρο 318 της ΣΛΕΕ. Η έκθεση είναι αόριστη, στερείται ουσιαστικού περιεχομένου και, συνεπώς, η προστιθέμενη αξία της είναι περιορισμένη. Ωστόσο, το Συνέδριο θεωρεί ότι παρέχει στο Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή την ευκαιρία να συζητήσουν και να συμφωνήσουν με ποιον τρόπο η έκθεση

αξιολόγησης μπορεί να καταστεί χρήσιμη στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή. Το Συνέδριο, στο πλαίσιο μιας τέτοιας συζήτησης, συνιστά να εξεταστούν, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

- εάν η έκθεση αξιολόγησης πρέπει να περιορίζεται μόνον στα αποτελέσματα, και επομένως στην αποτελεσματικότητα, ή εάν θα πρέπει να καλύπτει επίσης την οικονομία και την αποδοτικότητα·
- η εμβέλεια και το περιεχόμενο της ετήσιας έκθεσης αξιολόγησης· και
- οι προσδοκίες του νομοθέτη όσον αφορά τον ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο πλαίσιο της εξέτασης της έκθεσης αυτής.

Σε περίπτωση που ζητηθεί από το Συνέδριο να υποβάλλει τις παρατηρήσεις του επί της έκθεσης αξιολόγησης ταυτόχρονα με την ετήσια έκθεσή του (όπως ζήτησε ήδη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο), το Συνέδριο επισημαίνει ότι θα πρέπει να λαμβάνει το έγγραφο αυτό σημαντικά νωρίτερα από ό,τι προτείνει η Επιτροπή.

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Τμήμα CEAD, του οποίου προεδρεύει ο κύριος Igors LUDBORŽS, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 14ης Μαΐου 2012.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο
Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA
Πρόεδρος

⁽¹³⁾ COM(2012) 40 τελικό, σ. 2.

⁽¹⁴⁾ Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού A7-0098/2012 σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2010.

Τιμή συνδρομής 2012 (χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ταχυδρομείου για κανονική αποστολή)

Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 200 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, έντυπη έκδοση + ετήσιο DVD	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 310 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά L, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	840 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μηνιαίο συγκεντρωτικό DVD	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	100 EUR ετησίως
Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας, σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί, DVD, μία έκδοση την εβδομάδα	πολύγλωσσο: 23 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	200 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά C — Διαγωνισμοί	γλώσσα(-ες) ανάλογα με τον διαγωνισμό	50 EUR ετησίως

Η συνδρομή στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, που εκδίδεται στις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δυνατή σε 22 γλωσσικές εκδόσεις. Περιλαμβάνει τις σειρές L (Νομοθεσία) και C (Ανακοινώσεις και Πληροφορίες).

Για κάθε γλωσσική έκδοση απαιτείται ξεχωριστή συνδρομή.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 920/2005 του Συμβουλίου, που δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα* L 156 της 18ης Ιουνίου 2005, τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υποχρεούνται, προσωρινά, να συντάσσουν και να δημοσιεύουν στα ιρλανδικά όλες τις πράξεις. Γι' αυτό, η *Επίσημη Εφημερίδα* στα ιρλανδικά πωλείται ξεχωριστά.

Η συνδρομή για το Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας (σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί) περιλαμβάνει 23 επίσημες γλωσσικές εκδόσεις σε ένα ενιαίο πολύγλωσσο DVD.

Με απλή αίτηση, οι συνδρομητές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν διάφορα παραρτήματα της Επίσημης Εφημερίδας. Ενημερώνονται για την έκδοση των παραρτημάτων με «Σημείωμα προς τον αναγνώστη» που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Πωλήσεις και συνδρομές

Συνδρομές σε διάφορες τιμολογημένες περιοδικές εκδόσεις, όπως η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, διατίθενται στους εμπορικούς μας αντιπροσώπους. Κατάλογο των εμπορικών μας αντιπροσώπων θα βρείτε στο Διαδίκτυο, στη διεύθυνση:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm

Το EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) παρέχει άμεση και δωρεάν πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ιστοχώρος αυτός επιτρέπει την πρόσβαση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* καθώς και στις Συνθήκες, στη νομοθεσία, στη νομολογία και στις προπαρασκευαστικές πράξεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://europa.eu>

